

Dr Dorota Łuczak

Udostępnianie sztuk wizualnych osobom z niepełnosprawnościami wzroku

Fundamentem projektu było założenie, że dydaktyka akademicka polega nie tylko na przekazywaniu wiedzy, ale także kształtowaniu krytycznego i odpowiedzialnego uczestnictwa w społeczeństwie, opartego na ideach równościowych i wspólnotowych, oraz znoszeniu społecznych wykluczeń.

CZŁOWIEK

UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

> Istotę projektu stanowi dialog z osobami nie(do)widzącymi – bezpośrednie spotkania z nimi pokazały, że udostępnianie sztuki osobom z niepełnosprawnościami wzroku poszerza również odbiór sztuki osób widzących.

Celem projektu realizowanego pod kierunkiem dr Doroty Łuczak z Wydziału Nauk o Sztuce było zapoznanie studentów i studentek historii sztuki z metodami udostępniania sztuk wizualnych osobom nie(do)widzącym. Efekty okazały się znacznie bogatsze – udział w inicjatywie skłonił jej uczestników do odbioru sztuki w zupełnie nowy sposób.

Podstawowymi technikami udostępniania sztuki osobom nie(do)widzącym, coraz częściej praktykowanymi w muzeach i galeriach, są tyflografika i audiodeskrypcja.

Tyflografiki

to dotykowe grafiki, które pozwalają odbiorcom na zapoznanie się z zarysem kompozycji obrazu.

Audiodeskrypcja

stanowi z kolei opis dzieła udostępniony w formie nagrania – zarówno w instytucjach, jak i na ich stronach internetowych czy na specjalnie tworzonych portalach, które można nazwać „audiomuzeami”.

W trakcie licznych warsztatów uczestnicy zdali sobie sprawę z ograniczeń tych metod. Tyflografiki okazały się dla osób widzących zupełnie nieczytelne. Z kolei osobom z niepełnosprawnościami wzroku dostarczają one jedynie ogólnych informacji o formalnych cechach obrazu, i to w stopniu bardzo ograniczonym.

Audiodeskrypcja wydaje się najlepiej dostępnym narzędziem, ale wymaga przemyślenia strategii jej tworzenia. Studenci musieli odpowiedzieć sobie na pytanie, czy powinna ona być opisem historycznym i formalnym, czy w sposób sugestywny przedstawiać dzieło, tworząc w ten sposób warunki do doświadczenia estetycznego. Zdecydowanie bliższa uczestnikom zajęć stała się droga oparta na budowaniu warunków do doświadczenia sztuki.

Za studentami etap warsztatów i zdobywania nowych kompetencji, przed nimi przełożenie ich na praktyczne działania. Zaplanowane są więc kolejne spotkania, w trakcie których studenci zaprezentują swoje pomysły wdrożeniowe i poddadzą je ocenie potencjalnych odbiorców.

Projekt jest realizowany we współpracy z warszawską Fundacją Wielozmysły i dr. Bartkiem Lisem z Centrum Kultury Zamek.

